

**Силабус курсу
Психологія лідерства**

Ступінь вищої освіти – бакалавр

Спеціальність – 076 «Підприємництво та торгівля»

Освітньо-професійна програма «Підприємництво та торгівля»

Кількість кредитів: 5

Мова викладання: українська

Керівник

к.пед.н., доц. **Яценко Елеонора
Михайлівна Контактна
інформація**

Опис дисципліни

Дисципліна «Психологія лідерства» в системі підготовки сучасних фахівців займає важливе місце серед вибіркового навчальних дисциплін, її вивчення потребує особливої уваги та зусиль. Завдання курсу полягає в глибокому засвоєнні студентами теоретичного матеріалу та виробленні практичних навичок щодо опанування змісту дисципліни, сприянні виявленню та розвитку лідерських якостей здобувачів вищої освіти, формування загальних компетентностей щодо використання інструментів лідерства у професійній діяльності, здатності працювати у міждисциплінарній команді, а також оволодіння практичними інструментами організації ефективної команди та розподілу ролей, управління командою як системою. Дисципліна орієнтує на пошук взаємозв'язків та взаємозалежностей професійного орієнтування в галузі психології

Структура курсу

№ з/п	Тема	Результати навчання	Завдання
1	Лідерство як соціально-психологічний феномен	Знати професійну термінологію, вміти пояснювати базові концепції, використовувати власні приклади для ілюстрації відповідей, знаходити спільні риси та відмінності при порівнянні фактів, явищ. Розуміти сутність поняття «лідерство», різноманіття підходів до його визначення; роль лідера в глобальному світі та на мікрорівні, експертне, емоційне та ситуаційне лідерство, психотипи особистостей та лідерство, редизайн лідерства.	Тести, питання
2	Лідерство в організаціях	Здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно-важливих знань із різних джерел із використанням сучасних технологій; вміти проводити аналітичний пошук відповідної до сформульованої проблеми наукової інформації та оцінювати її за критеріями адекватності. Вміти оперувати науковими категоріями та поняттями у сфері управління, усвідомлювати стратегію становлення лідера.	Кейси, Ділові ігри, вправи

3	Лідерство і команда	Знати про роль лідера у створенні команди та в управлінні командою. Розуміти основні відмінності між командою та групою, принципи організації командної форми робіт. Знаходити підходи до формування ефективної команди. Здійснювати аналіз факторів ефективного досягнення командних цілей	Кейси, вправи
4	Лідерство як місія	Розуміти принципи встановлення психологічних та професійних меж у практичній діяльності лідера; розуміти загальні підходи до прийняття рішень у практиці; бути здатним розвивати в собі професійні якості, необхідні для ефективної професійної діяльності, ефективного прийняття швидких рішень в умовах невизначеності, ризиків та кризових ситуацій.	Задачі, кейси, вправи
5	Утвердження особистості в професійній діяльності	Сформувати розуміння лідерства в контексті формування особистої кар'єри. Здійснювати аналіз розвитку власної кар'єри. Навчитись планувати стадії ділового життя людини. Знати теорії лідерства. Оволодіти психологічними та моральними засадами формування привабливого професійного іміджу.	Задачі, тести, вправи, ділові ігри
6	Психологічні особливості комунікативної взаємодії в міжособистісних контактах та професійній діяльності	Здійснювати аналіз своєї діяльності та застосовувати методи емоційної та когнітивної саморегуляції для оптимізації власної діяльності та психічного стану. Володіти техніками ефективного публічного виступу, знати схеми виступів; утримувати концентрацію уваги аудиторії; підбирати ефективні прийоми впливу на масову психологію; бути здатним підбирати оптимальні мовні стратегії в публічних виступах; розуміти і використовувати сугестивні методиками.	Тренінг
7	Етика ділового спілкування як запорука успіху	Знати особливості ділового спілкування, оволодіти культурою ділового спілкування. Навчитись інтерпретувати невербальні засоби спілкування. Вміти організувати робочий простір в кабінеті керівника.	Тренінг

Літературні джерела

1. Бакаленко О. А. Психологія управління : навч. посіб. Харків. нац. ун-т радіоелектроніки. Харків : ХНУРЕ, 2020. 120 с.
2. Баранова А. М. Теоретико-методологічні підходи до проблем лідерства в психологічній науці. Проблеми сучасної психології. 2019. № 2. С. 7-14.
3. Вижва М. Сучасні теорії лідерства: гуманістичний ракурс. Збірник наукових праць "Проблеми сучасної психології", № 47, 2020. С. 9–26.
4. Головешко Б. Р. Психологічне здоров'я менеджера, як невід'ємна складова його лідерства: педагогічний аспект. Вісник Національного технічного університету «ХПІ». Серія: Актуальні проблеми розвитку українського суспільства. 2018. № 4. С. 43–47
5. Гура Т. В. Психологія лідерства в бізнесі. Психологічний часопис. 2018. № 9. С. 138-151.
6. Жигайло Н. Психологія бізнесу, лідерства та комунікацій як перспективний науковий напрям в Україні та Європі. Вісник Львівського університету. Серія : Психологічні науки. 2018. Вип. 3. С. 103-108.
7. Кікінежді О. М., Савелюк Л. І., Мороз Н. М. Соціально-психологічний феномен жіночого лідерства в Україні. Вісник Національного університету оборони України. 2021. Вип. 2. С. 56-63.

8. Кононець М. О. Психологія лідерства : навч. посіб. Київ : КВІЦ, 2020. 251 с.
9. Костюк, І.В. Гендерні аспекти лідерства у сфері управління. Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. 2019. №2. С. 57-61.
10. Кравченко О. Гендерні аспекти лідерства майбутніх соціальних працівників в умовах ЗВО. Збірник наукових праць Уманського державного педагогічного університету. Вип. 1, 2020. С. 95–104.
11. Мороз В. П. Сучасний погляд на проблему лідерства. Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка : Педагогічні науки. 2020. №2. Ч.2 С.200-207.
12. Підбуцька Н. В., Книш А. Є., Богдан Ж. Б., Чебакова Ю. Г. Комунікативні властивості студентів-психологів, схильних до лідерства. Проблеми сучасної психології. 2021. №3. С. 48–57.
13. Пономарьов О. С. Моральнісний сенс філософії лідерства : навч.-метод. посіб ; Нац. техн. ун-т "Харків. політехн. ін-т". Харків : НТУ "ХПІ" : Панов А. М., 2020. 119 с.
14. Смірнова К.В., Венгер О.С. Емоційне лідерство як перспективна форма розвитку лідерства в системі публічного управління. II Міжн. наук.- практ. конф. «Економіка сьогодення: актуальні питання та інноваційні аспекти», м. Запоріжжя, 25 квітня 2020 р. С.64-67.
15. Собчишин, О. Феномен лідерства у філософії соціальної роботи: ретроспективний аналіз. Vol. 7, No. 4. Ternopil-Aberdeen, 2020. С. 466-482.
16. Черкаський А. В. Психологічні моделі лідерства і керівництва в управлінській команді. Актуальні проблеми психології. Том І. Випуск 49. 2018 С. 44–47
17. Шеленкова Н., Табаченко С. Значення лідерства в період пандемії. Психологічні ресурси особистості під час пандемії covid-19: збірник тез міжнародної науково-практичної конференції. Київ: Інститут психології імені Г.С. Костюка НАПН України. 2021. С. 5-6.
18. Garfield Z. H., Syme K. L., Hagen E. H.. Universal and variable leadership dimensions across human societies. Evolution and Human Behavior. Volume 41, Issue 5, September 2020, P. 397-414.
19. Haslam A., Reicher S. D., Platow M. J. The New Psychology of Leadership: Identity, Influence and Power. 2nd Edition, 2020. P 288.
20. Maslach Ch., Leiter M.P. Reversing burnout. Stanford Social Innovation Review. URL: http://beta.orionsshoulders.com/Resources/articles/23_6526_Innanen%20H%3B%20Juvakka%20A%3B%20Salmela-Aro%20K%20%282009%29.pdf.

Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів і перекладання. Для виконання індивідуальних завдань і проведення контрольних заходів встановлюються конкретні терміни. Перекладання модулів відбувається з дозволу дирекції факультету за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності. Використання друкованих і електронних джерел інформації під час контрольних заходів та екзаменів заборонено.

Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, карантин, воєнний стан, хвороба, закордонне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу з дозволу дирекції факультету.

Оцінювання

Остаточна оцінка за курс розраховується наступним чином:

Оцінювання Модуль 1	Модуль 2	Модуль 3
40%	40%	15%
<i>Поточне оцінювання</i>	<i>Модульний контроль</i>	<i>Тренінг</i>
Оцінка за поточне опитування визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час практичних занять	Підсумкова письмова робота.	Оцінка за тренінг визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час виконання завдань тренінгу
		<i>Самостійна робота</i>
		Оцінка за самостійну роботу визначається як середнє арифметичне оцінок, отриманих за виконання завдань самостійної роботи блоку 1 і 2.

Шкала оцінювання студентів:

Підсумковий бал	Оцінка за традиційною шкалою
	залік
90-100	зараховано
89-70	
60-69	
26-59	не зараховано
1-25	